

100. rocznica odzyskania niepodległości przez Polskę

Scenariusz dla uczniów szkół podstawowych

AGNIESZKA STAWOWSKA

Występują: Adam, Grześ, Ania, Uczeń 1, Uczeń 3, Uczeń 4, Uczeń 5, Adam Mickiewicz, Henryk Sienkiewicz, Józef Piłsudski, uczniowie przedstawiający Rosję, Austrię i Prusy, uczniowie przedstawiający legiony polskie

Rekwizyty: duża oś czasu z zaznaczonymi datami: 2018, 1918, 1914, 1795, 1793, 1772 i strzałką, którą można po niej przesuwac

Adam: Wolne dziś. Fajnie, co?

Grześ: No, fajnie...

Adam: Tylko pogoda kiepska. Mogliby zrobić to święto w maju.

Grześ: W maju są już dwa.

Adam: No to w czerwcu.

Ania: Chłopaki, co wy wymyślicie! Świętować 11 listopada w maju?

Adam: Wtedy przynajmniej jest już ciepło.

Ania: Okej, ale 11 listopada wypada w listopadzie. Czy ty w ogóle wiesz, co to za święto?

Adam: Jasne, że wiem. 11 listopada Polska odzyskała niepodległość.

Ania: Tak, ale czy dokładnie wiesz, jak to było, w którym roku?

Grześ: Właśnie mija 100 lat. Tak mówili w telewizji, więc to musiało być w 1918.

Ania: Świetnie. I co dalej?

Adam: No... Dalej już byliśmy niepodlegli.

Ania: A komu byliśmy wcześniej podlegli?

Adam: Tak naprawdę to nie do końca rozumiem, o co chodzi z tą całą niepodległością. Wiem, że jest to ważne święto, wszędzie wiszą flagi, w telewizji pokazują defilady i przemawiają. Po prostu świętujemy, że żyjemy w wolnym kraju.

Ania: To wszystko prawda, ale warto by znać dokładniej swoją historię. Gdyby 100 lat temu nie walczono o Polskę, mówiłbyś teraz po niemiecku albo po rosyjsku. Ale żeby to zrozumieć, musimy cofnąć się w czasie o ponad...

Grześ: 100 lat!

Ania: Ponad 200 lat.

Wychodzą uczniowie z osi czasu.

Uczeń 1: 100 lat temu, czyli w 1918 roku, zakończyła się I wojna światowa i Polska odzyskała niepodległość, czyli znów stała się wolnym krajem.

Uczeń 2: Ale jeszcze ponad 100 lat wcześniej... jeden... dwa... trzy... i nie ma Polski.

Uczeń 1: Właśnie tak. Jeden, dwa, trzy, czyli 123 lata Polska w zasadzie nie istniała. Zniknęła z map świata. Została podzielona między Austrię, Prusy i Rosję. Jak to się stało? Wyobraź-

my sobie, że to jest Austria. *Wchodzi uczeń symbolizujący Austrię.* To jest Rosja. *Wchodzi uczeń symbolizujący Rosję.* A to są Prusy. *Wchodzi uczeń symbolizujący Prusy.*

Uczeń 2: To natomiast jest Polska. *Wchodzi uczeń, który trzyma duży arkusz papieru. Mogą być na nim kontury Polski przed zaborami.*

Uczeń 1: Był rok 1772. Sytuacja w Polsce nie była zbyt dobra i nasi trzej sąsiedzi wykorzystali to i przyłączyli po kawałku ziem polskich do swoich państw.

Uczniowie symbolizujący Rosję, Austrię i Prusy odrywają po kawałku papieru trzymanego przez ucznia symbolizującego Polskę.

Uczeń 2: Tak jakby wzięli sobie po kawałku tortu.

Uczeń 1: Ale Rosji i Prusom bardzo smakował ten tort i za rok zagarnęły po kolejnym kawałku.

Uczniowie znów odrywają po kawałku arkusza papieru.

Uczeń 2: Skoro udało się zabrać trochę jeden i drugi raz, to za trzecim razem, w 1795 roku, wzięli już całość. Nazywamy to trzecim rozbiorem Polski.

Uczeń 1: Polska znalazła się pod zaborami. W zasadzie przestała istnieć, rządili ją zaborcy. Jeden, dwa, trzy (*wskazuje na uczniów symbolizujących Rosję, Austrię i Prusy*) – trzech zaborców dokonało rozbiórów Polski.

Adam: I Polacy tak po prostu pozwolili odebrać sobie Polskę? I nic nie zrobili?

Ania: Ależ robili. Przez ponad 100 lat robili wszystko, by odzyskać niepodległość. Ale to nie było takie proste. Nie mieliśmy szans w walce zbrojnej. Byliśmy sami przeciwko trzem zaborcom, w dodatku rozbici.

Grześ: Zgadza się, organizowano kilka powstań, ale wszystkie zakończyły się klęską. Chociaż były ważnym elementem walki o wolność.

Uczeń 2: Jeden, dwa, trzy i przez 123 lata (*pokazuje na osi czasu*) Polacy szukali sposobu, by odzyskać swój kraj.

Na scenę wchodzi uczeń przebrani w stroje z czasów tworzenia legionów.

Uczeń 3: Próbowano tworzyć legiony polskie, aby przy boku Napoleona walczyć o wolność. Z tego czasu pochodzi nasz hymn narodowy. Było to niedługo po trzecim zaborze, ale nie dało Polsce upragnionej niepodległości.

Na scenę wchodzi uczeń przebrany za Adama Mickiewicza.

Uczeń 4: Wielcy poeci i pisarze podnosili naród na duchu i nie pozwalali zapomnieć, kim jesteśmy. Jednym z nich był Adam Mickiewicz. Panie Adamie, w jaki sposób przypominał pan o Polsce?

Adam Mickiewicz: Polska zawsze była ważna w mojej poezji i we wszystkich moich dziełach. Pisałem o niej, walczyłem o nią tak, jak mogłem. Wiele lat spędziłem poza Polską, moja tęsknota za ojczyzną jest w każdym słowie.

Adam Mickiewicz staje z tyłu sceny.

Uczeń 5: Kolejni pisarze także wzywali Polaków do pracy, która pozwoliła nam się wzmocnić i odbudować. Henryk Sienkiewicz pisał powieści historyczne, a w 1905 roku otrzymał Literacką Nagrodę Nobla.

Wchodzi uczeń przebrany za Henryka Sienkiewicza.

Henryk Sienkiewicz: Wiedzieliśmy, że musimy się wzmocnić, aby móc odzyskać nasz kraj. Ale nie mogliśmy zapomnieć, kim jesteśmy. Pisałem o wspaniałych dziejach Polski, o momentach, w których udało nam się pokonać wrogów. Wiedziałem, że kiedyś będziemy wolnym krajem.

Henryk Sienkiewicz staje z tyłu sceny.

Uczeń 4: W domach rodzinnych mówiono po polsku i opowiadano prawdziwą historię. Następne pokolenia pamiętały, że są Polakami.

Uczeń 2 pokazuje na osi czasu rok 1914: Wreszcie, w 1914 roku, pojawiła się dla Polski szansa.

Uczeń 1: Wybuchła I wojna światowa.

Adam: I wojna światowa była szansą dla Polski?!

Ania: Była to szansa na odzyskanie niepodległości.

Adam: Nie bardzo rozumiem.

Grześ: I wojna światowa to dosyć skomplikowana sprawa. Wybuchła w 1914 roku, a zakończyła się w 1918. Jak sama nazwa wskazuje, było w nią zamieszane bardzo dużo państw, między innymi nasi zaborcy.

Ania: Natomiast po jej zakończeniu ustalono w Europie nowe granice.

Adam: Rozumiem! I wtedy znów pojawiła się Polska!

Ania: Właśnie tak.

Uczeń 3 pokazuje na osi czasu rok 1918: Ważnym wydarzeniem było przybycie do Warszawy marszałka Józefa Piłsudskiego i mianowanie go naczelnym dowódcą Wojska Polskiego właśnie 11 listopada. Później został on tymczasowym naczelnikiem państwa.

Wchodzi uczeń przebrany za Józefa Piłsudskiego.

Uczeń 4: A oto i Józef Piłsudski. Panie marszałku, wiemy, że zrobił pan wiele dla Polski. Co mógłby pan powiedzieć współczesnym Polakom?

Józef Piłsudski: Zawsze zależało mi na wolności i niepodległości Polski. Walczyłem o to, by przyszłe pokolenia żyły w wolnej Polsce, i cieszę się, że możecie chodzić do polskiej szkoły i mówić w ojczystym języku. Polacy mogą pracować i budować wspaniały kraj.

Piłsudski staje z tyłu sceny.

Uczeń 5: Józef Piłsudski był ważną postacią w historii Polski i warto dowiedzieć się o nim więcej. Był bardzo charyzmatyczny i krąży o nim wiele anegdot i historii.

Adam: Sporo wiadomości. Możemy to jeszcze raz podsumować?

Ania: Oczywiście. 1772, 1793, 1795 – rozbiory Polski.

Grześ: Na 123 lata Polska znika z map świata, ale Polacy pamiętają, kim są, i cały czas szukają sposobu na odzyskanie niepodległości.

Adam: 1914 – wybuch wojna, a gdy w 1918 się kończy, Polska odzyskuje niepodległość.

Ania: To tak w bardzo dużym skrócie. W rzeczywistości była to bardzo skomplikowana sytuacja i wiele osób miało wpływ na wydarzenia w Polsce i na świecie.

Grześ: Dziś jednak powinniśmy się cieszyć, że żyjemy w wolnym kraju, i dbać o to, żeby Polska była silna, niezależna i dobrze się rozwijała.

Adam: Powinniśmy też być dumni z tego, że jesteśmy Polakami.

AGNIESZKA STAWOWSKA